

Postanowienie z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/05

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) powinno nawiązywać do przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Sędzia SN Iwona Koper (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Barbara Myszka

Sędzia SN Marek Sychowicz

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Jana M. przeciwko Marcinowi P., Grzegorzowi P. i Grzegorzowi R. o zapłatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 października 2005 r. zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 czerwca 2005 r. oddalił zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w Poznaniu odrzucił skargę kasacyjną pozwanych od wyroku tego Sądu z dnia 12 kwietnia 2005 r., wobec niewskazania w niej, w ramach wymogu wynikającego z art. 398⁴ pkt 3 k.p.c., określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. okoliczności, które podlegają badaniu w tzw. przedsądzie.

W zażaleniu pozwani, wnosząc o uchylenie postanowienia, zarzucili, że jest ono niesłuszne, gdyż ze względu na potrzebę oceny przez Sąd Najwyższy naruszenia wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej przepisów, złożenie skargi jest zasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W poprzednim stanie prawnym, przed zmianą kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego... (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), określony w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. wymóg kasacji dotyczył przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie jej

do rozpoznania. Jak jednolicie przyjmowano w judykaturze, stanowiły je okoliczności nawiązujące wprost do treści art. 393 k.p.c., zgodnie z którym Sąd Najwyższy, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w § 2, mógł odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występowało istotne zagadnienie prawne, nie istniała potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, albo gdy kasacja była oczywiście bezzasadna.

Obecnie art. 398⁴ § 1 pkt 3 ustanawia wymóg zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia. Odmienną treść w porównaniu z poprzednio obowiązującym przepisem art. 393 § 1 k.p.c. zawiera też art. 398⁹ § 1, który sformułowany został jako przepis określający przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Na tle omówionych zmian ustawowych powstaje wątpliwość, czy dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wystarczające jest powołanie się przez skarżącego na jakiegokolwiek względy, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, czy też – jak przyjął Sąd Apelacyjny – argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi nawiązywać do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek tzw. przedsądu.

Podkreślenia wymaga, że nie chodzi tu, jak podnoszą skarżący w zażaleniu, o uzasadnienie wniesienia skargi kasacyjnej, funkcję tę bowiem spełnia uzasadnienie jej podstaw, lecz o wskazanie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, dlatego nie spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. odwołanie się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, stanowiącego odrębny element konstrukcyjny skargi kasacyjnej.

Zawarty uprzednio w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. wymóg przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji umożliwił stronie przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie kasacji pod kątem dopuszczenia jej do rozpoznania. Jak wskazywano w

orzecznictwie, bez tej argumentacji, nawiązującej wprost do treści art. 393 k.p.c., kasacja byłaby środkiem odwoławczym niezupełnym, a selekcja wnoszonych kasacji, dokonywana przez Sąd Najwyższy w ramach przedsądu – nazbyt dowolna (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 51).

Analogiczną funkcję spełnia w obecnym stanie prawnym art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Uznanie tylko na podstawie argumentów wykładni językowej, z pominięciem funkcji tego przepisu, że określony w nim obowiązek zostaje spełniony przez wskazanie dowolnych okoliczności, uzasadniających w ocenie skarżącego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy (np. wyrok jest krzywdzący dla strony), pozbawia ten wymóg istotnego znaczenia dla realizacji celu, dla którego został ustanowiony. Sąd Najwyższy, badając skargę kasacyjną pod kątem jej przyjęcia do rozpoznania, może bowiem podjętą w jego wyniku ocenę oprzeć jedynie na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ k.p.c. Z punktu widzenia dokonującego tej oceny byłby to więc stan rzeczy dający się przyrównać do sytuacji, w której skarga kasacyjna nie zawiera w ogóle wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania lub nie zawiera jego uzasadnienia, co musiałoby prowadzić do jej odrzucenia.

Wymóg zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienia stanowi element konstrukcyjny skargi, którego niedochowanie powoduje, że dotknięta jest ona brakiem nieusuwalnym i w związku z tym podlega odrzuceniu *a limine*. Ze względu na tak daleko idące skutki powinien on być określony w sposób na tyle jasny i jednoznaczny, by skarżący mógł przy sporządzaniu skargi kasacyjnej wyrobić sobie przekonanie, w jaki sposób może go wypełnić, a równocześnie by ocena jego spełnienia oparta była na jednakowych w każdym przypadku kryteriach. Przyjęta wykładnia art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. pozwala spełnić te postulaty.

Z tych względów należało orzec, jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).